

MALTA

**QORTI TAL-MAGISTRATI (MALTA)
MAGISTRAT DR. NADIA H. VELLA
B.A., LL.D., Dip. Trib. Eccl. Melit.,**

Seduta ta' nhar it-28 ta' April 2025

Avviż Numru: 295/2021N HV

**Atlas Insurance PCC Limited (C5601),
kif surrogata fid-drittijiet tal-assikurat tagħha Pace Investments Limited, u l-istess
Pace Investments Limited (C27970)**

vs

Farstone Construction and Restoration Limited (C30589)

Il-Qorti

Rat l-**Avviż** fl-ismijiet premessi, ippreżentat fid-29 ta' Ottubru 2021¹, li permezz tiegħu, is-soċjetajiet rikorrenti talbu lis-soċjetà intimata tgħid l-ghaliex m'għandhiex tkun ikkundannata thallas is-somma komplexiva ta' għaxart'elef tliet mijha u tmien ewro u għoxrin čenteżmu (€10,308.20) u dan in segwitu għal incident li seħħi fit-8 ta' Marzu 2021, fi Triq Tignè, Tas-Sliema, meta tower crane appartjenenti lis-soċjetà intimata Farstone Construction and Restoration Limited, liema socjetà kienet qiegħda tesegwixxi xogħolijiet f'sit fl-imsemmija triq, laqgħat ġajt tal-appoġġ tal-appartament bin-numru 9, fil-block bin-numru 61, "Kristy Apartments", fi Triq Tignè, Tas-Sliema,

¹ Fol. 1 u 2 tal-proċess;

appartjenenti lis-soċjetà rikorrenti Pace Investments Limited, li wassal sabiex jiġgarraf parti mill-istess ħajt għal fuq it-terazzin tal-imsemmi appartament. Bħala riżultat tal-inċident de quo, ġew arrekat i-numru ta' ḫasrat hekk kif jirriżulta mir-rapport redatt mill-Perit Philip Farrugia datat 20 ta' Marzu 2021, liema rapport huwa immarkat bħala Dok. ATL1.²

Illi s-socjetà attrici Atlas Insurance PCC Limited, a tenur tal-polza ta' assikurazzjoni Business Plan Policy maħruġa a favur is-soċjetà rikorrenti Pace Investments Limited, hekk kif kienet obbligata tagħmel, indenizzat lill-assikurat tagħha fl-ammont ta' disat'elef mitejn tnejn u tletin ewro (€9,232) skont id-dokument immarkat bħala Dok. ATL2³ u li għalhekk l-istess socjetà Atlas Insurance PCC Limited giet surrogata fid-drittijiet tal-assikurat tagħha.

Illi, barra minn hekk, l-imsemmija socjetà rikorrenti Atlas Insurance PCC Limited ġarrbet ukoll spejjeż professjonalni relatati mal-investigazzjoni ta' dan l-incident, ossija dawk konnessi mal-inkarigu tal-loss adjuster James Magri (L.A. Services Limited), ammontanti għal tmien mijja sitta u għoxrin ewro u għoxrin čentezmu (€826.20) hekk kif jirriulta mid-dokument immarkat bħala Dok. ATL3⁴.

Illi min-naħha tagħha, is-soċjetà rikorrenti Pace Investments Limited de proprio garbet danni addizzjonalni fl-ammont ta' mitejn u hamsin ewro (€250) rappreżentanti l-pagament tal-excess sabiex tigi processata l-claim relattività.

Illi għalhekk, konsegwenza ta' dan l-incident, is-soċjetajiet rikorrenti ġarrbu danni fl-ammont komplessiv ta' €10,308.20.

Is-soċjetajiet rikorrenti talbu wkoll l-spejjeż, kompriżi dawk tal-ittra uffiċjali tas-26 ta' Lulju 2021 a tenur tal-Artikolu 166A tal-Kapitolu 12 tal-Liggi jiet ta' Malta, u l-imgħax legali b'effett mis-26 ta' Lulju 2021 sad-data tal-pagament effetti.

Rat li l-Qorti kif diversament presjeduta kienet appuntat din il-kawża għas-smiġħ għas-seduta tas-17 ta' Jannar 2022.⁵

Rat li l-partijiet ġew debitament notifikati bl-avviż.⁶

² Fol. 3 sa 10 tal-proċess;

³ Fol. 11 tal-proċess;

⁴ Fol. 12 tal-proċess;

⁵ Fol. 14 tal-proċess;

⁶ Fol. 16 tal-proċess;

Rat ir-**risposta** tas-soċjetà intimata Farstone Construction and Restoration Limited (C30589) li laqgħet għat-talbiet magħmula mir-rikorrenti, kif ġej:⁷

“1. Illi fl-ewwel lok ir-rikorrenti għandhom igibu prova tad-danni sofferti minn-hom.

2. Illi mingħajr pregudizju għas-suespost l-ammont ta' dannu mitlub mir-rikorrenti qiegħed jiġi kkontestat bħala wieħed eċċessiv mhux biss fir-rigward tal-ammont per se iżda wkoll minħabba l-fatt illi l-jacuzzi a bazi tal-liema saret l-claim għadu fil-pussess tar-rikorrenti Pace Investments Limited tant li għadu jagħmel użu mill-istess.

3. Illi t-talbiet tar-rikorrenti huma nfondati fil-fatt u fid-dritt.

4. Salv eċċeżżjonijiet ulterjuri.

Bl-ispejjeż kontra r-rikorrenti li minn issa huma nġunti in subizzjoni.”

Rat li din il-Qorti kif diversament presjeduta, kienet rat l-Artikolu 171A tal-Kap 12 tal-Liġijiet ta' Malta u semgħet lill-partijiet kif ukoll eżaminat *prima facie* č-ċirkostanzi partikolari tal-każ, u kienet qieset li ma hemmx raġuni sabiex din il-kwistjoni tiġi riferuta għall-medjazzjoni, u ornat il-prosegwiment tal-kawża.⁸

Rat l-**assenjazzjoni** tal-kawżi u d-doveri ai termini tal-Artikolu 11(3) tal-Kapitolu 12 tal-Liġijiet ta' Malta, li daħlu fis-seħħi nhar id-19 ta' Frar 2024, illi permezz tagħha din il-kawża ġiet assenjata lil din il-Qorti kif presjeduta.

Rat il-**provi** kollha mressqa mir-rikorrenti fl-atti ta' din il-kawża, fosthom:

L-affidavit ta' Christopher Jeremy Pace⁹ fejn stqarr li huwa managing director ta' Pace Investments Limited, li hija proprjetarja ta' żewġ appartamenti u l-arja fil-block ta' żewġ appartamenti bl-isem "Kristy Apartments", 61, fi Triq Tigné, Tas-Sliema, u li fis-

⁷ Fol. 17 tal-proċess;

⁸ Ara l-verbal tas-seduta miżmuma nhar it-28 ta' Frar 2022, a fol. 20 tal-proċess;

⁹ Fol. 26 u 27 tal-proċess;

sena 2020 l-Kumpannija bniet penthouse f'din il-blokka, liema penthouse iġġib in-numru 9 tal-imsemmi blokk. Huwa qal li din il-Penthouse tiġi fuq in-naħha ta' wara tal-imsemmi blokk ta' appartamenti, u tikkonsisti fi spazju intern u terrazza ta' madwar 20 metru kwadru u li fiha kien hemm jacuzzi, mejda tal-ikel u xi għamara ohra ta' barra. Huwa spjega li faċċata tal-block tal-appartamenti min-naħha ta' wara, kien hemm tower crane li kien qiegħed jintuża għal xogħol ta' kostruzzjoni faċċata ta' Kristy Apartments, min-naħha ta' wara, u čioe' eżattament faċċata tal-penthouse (bejn il-Knisja tan-Nazzarenu u Kristy Apartments).

Huwa qal li nhar it-8 ta' Marzu 2021, meta x-xogħolijiet ġewwa l-Penthouse kienu kważi tlestaw ħlief għal fit-xogħolijiet żgħar, kien hemm DOMOS Project Managers u l-Perit Philip Farrugia ġewwa l-Penthouse, flimkien kuntratturi oħra biex ikunu jistgħu jlestu l-aħħar affariji. Jgħid li huwa ma kienx preżenti ġewwa l-Penthouse dakħinhar, u li huwa ġie infurmat mill-Perit Philip Farrugia li f'hin minnhom dan l-imsemmi tower crane kellu bajla li bdiet titbandal ħafna, tant illi tbandlet għall-ġewwa l-boundary wall tal-penthouse, fejn kien hemm il-jacuzzi, bil-konsegwenza li saru ħsarat estensivi fil-boundary wall, fil-ħitan, fil-madum tal-gress, fis-soll tat-travertine u fil-jacuzzi meta l-boundary wall waqa' għal fuqhom.

Pace qal li peress li l-Kumpanija kellha Business Plan Policy mas-socjetà Atlas Insurance PCC Limited (iktar 'il quddiem imsejha "Atlas"), bin-numru 90337240001, huwa kien informa lill-Atlas immedjatamente b'dak li kien ġara u ressaq il-claim tiegħu. Huwa qal li Atlas kienet qabbdet surveyor min-naħha tagħha, li mar jispezzjona l-ħsarat. Pace qal li f'April 2021, il-Kumpannija irċeviet cash settlement mingħand Atlas fl-ammont ta' €9,232 għall-ħsarat kollha li ġarrbet il-Penthouse minħabba l-inċident imsemmi. Huwa xehed li dan il-cash settlement kien ikopri biss parti mill-ħsarat, peress li l-jacuzzi, b'mod partikolari, li ġarrab ħsarat estensivi inkluž hair line crack, u konsegwenza ta' hekk kellu jinbidel kompletament u l-prezz ta' jacuzzi waħdu huwa ta' madwar €12,000.

Rat ir-rapport tal-loss adjuster James Magri¹⁰ ippreżentat nhar l-24 ta' Mejju 2022, fejn irrapporta dwar il-valur tal-ħsarat sofferti, u kkonkluda li l-valur tal-claim huwa ta' €9,232.

Rat li xehdet Audrey Mifsud¹¹ permezz ta' affidavit, claims executive fid-dipartiment tal-Commercial Lines ma' Atlas fejn qalet li kienet responsabbli tal-ipproċessar tal-claim mertu ta dawn il-proċeduri u li ġiet ippreżentata f'Marzu 2021. Hi qalet li t-8 ta' Marzu 2021, id-direttur tas-socjetà Pace Investments Ltd, Christopher Pace, informa

¹⁰ Fol. 28 sa 32 tal-proċess;

¹¹ Fol. 39 sa 41 tal-proċess;

lil Atlas li kien seħħi incident fil-Penthouse Nru 9, 61, Kristy Apartments, Triq Tigne, Sliema, liema propjetà hija assikurata taħt il-polza bl-isem Business Insurance Plan Policy bin-numru 90337 240 001¹².

Hi qalet li a baži tal-informazzjoni mgħoddija mill-imsemmi Christopher Pace, Atlas irriżultalha li fuq in-naħha ta' wara tal-faċċata tal-block tal-appartamenti li fiha kienet tinsab il-Penthouse kien hemm tower crane li kien qiegħed jintuża għal xogħol ta' kostruzzjoni fuq il-bini ta' faċċata. Waqt li kien qiegħed jiġi eżegwit ix-xogħol fuq dan il-bini ta' faċċata tal-Penthouse fit-08 ta' Marzu 2021, il-Penthouse kien milqut minn bajla tat-tower crane waqt li din kienet qiegħda titbandal, bil-konsegwenza li l-Penthouse ġarrbet ħsarat estensivi. Mifsud spjegat li abbaži ta' din l-informazzjoni, kienet infethet il-claim bin-numru 202100505. Atlas minnufih appuntat lil certu James Magri ta' LA Services bħala surveyor indipendent sabiex jispezzjona l-ħsarat li ġarrab il-Penthouse fl-imsemmi incident.

Ix-xhud Mifsud qalet li peress illi r-rapport tal-Pulizija bl-okkorrenza numru 6/A/N/1136/2021 kien jindika li t-tower crane li miegħu kienet imqabbda l-bajla li kkawzat l-ħsarat fil-Penthouse kien propjetà ta' Farstone Construction and Restoration Limited, hi kkuntattijat lid-direttur tal-istess Farstone Construction and Restoration Limited, hi kellmet lil Saviour Farrugia, li ikkonferma magħha li kien lest li jħallas l-ispejjeż tal-ħsara li ġarrbet is-socjetà assikurata Pace Investments Ltd. Huwa kien spjegalha li x-xogħolijiet fuq is-sit li fuqu kien qiegħed jaħdem kien wasal fi stadju avvanzat u li kien għalhekk li l- Contractors's All Risks Policy relativa għas-sit in kwistjoni, ma kinitx mġedda wara li din kienet skadiet.

Mifsud qalet li mir-rapport ta' LA Services irriżulta li ħsarat li ġarrbet il-Penthouse in segwitu tal-incident kienu jikkonsistu fi ħsarat estensivi fil-ħajt divizjorju, ħsarat fil-ħitan, fil-madum gress, fis-soll tat-travertin u fil-jacuzzi. Ix-xhud osservat ukoll li l-Penthouse kienet għadha kif inbniet u li l-finishings kollha - li kienu ġodda kienet għadhom kif tlestew u ġew installati fil-post. Hi qalet li l-għamara li kien hemm ġewwa l-Penthouse, fosthom il-jacuzzi, kienet ġidha in vista li l-fattura tal-jacuzzi¹³, kienet datata id-29 ta' Jannar 2021.

Ix-xhud spjegat li l-istima tat-tiswijiet tal-ħsarat kienet ammontat għal għaxart'elef ewro (€10,000), bl-ispejjeż tal-istruttura jammontaw għal tlett'elef u tnejn u sebghin ewro (€3072) u dan skont ir-rapport ta' LA Services. Qalet li skont l-istess rapport ta' LA Services, il-jacuzzi kien ġarrab ħsarat estensivi anke kif kien konfermat lil Atlas

¹² Kopja tal-iskeda tal-polza fol. 42 sa 44;

¹³ Fol. 45, tal-proċess;

minn diversi rappreżentanti ta' Domos Design Management Services, il-project managers appuntati mis-soċjetà assikurata, kif ukoll mill-Perit Philip Farrugia.

Ix-xhud spjegat li Atlas ġiet mgħarrfa li l-jacuzzi ma setgħax jissewwa - la lokalment u lanqas mill-manifattur tal-jacuzzi stess fl-Italja, ossija s-soċjetà estera Bosello S.r.l. Atlas evalwat stimi ta' jacuzzi ġodda bi speċifikazzjonijiet simili għal dak tas-soċjetà assikurata u wasslet għall-konklużjoni li l-prezz ta' jacuzzi ġdid kien ferm aktar għoli mill-prezz tal-jacuzzi mixtri mis-soċjetà assikurata f'Settembru tas-sena elfejn u għoxrin, u dan mingħajr ma ġew ikkalkolati l-ispejjeż tat-trasport tiegħu lejn Malta u l-ispejjeż involuti biex il-jacuzzi jittella' ġewwa l-Penthouse. Spjegat li Atlas kienet qablet mas-soċjetà assikurata li thallas cash settlement fl-ammont ta' €6,500 għall-ħsarat tal-jacuzzi. Christopher Pace kien informa lil Atlas li l-jacuzzi kellu jinbidel kompletament u dan peress li ma kienx aċċettabbli li jithallew ċertu affarijiet fil-Penthouse li kienu ta' periklu għall-kerrejja tal-Penthouse.

Ix-xhud Mifsud, qalet li l-cash settlement totali imħallas minn Atlas lis-soċjetà assikurata Pace Investments Ltd għall-ħsarat kollha mġarrba mill-Penthouse kien ta' €9232¹⁴. Atlas ġarrbet ukoll l-ispejjeż tal-inkarigu ta' James Magri ta' LA Services Limited fl-ammont €826.20¹⁵. Hi tgħid li mal-ħlas tal-ammont surreferit, is-soċjetà assikurata iffirmat id-discharge form¹⁶, kif ukoll ħallset policy excess fl-ammont ta' €250.

Qalet ukoll li għalkemm Atlas flimkien mas-soċjetà Pace Investments Ltd għamlu diversi tentattivi sabiex jinterpellaw lis-soċjetà Farstone Construction and Restoration Limited, u dan anke permezz tal-ittra ufficjali tas-26 ta' Lulju 2021 a tenur tal-Artikolu 166A ta' Kapitolu 12 tal-Liġijiet ta' Malta¹⁷, is-soċjetà Farstone Construction and Restoration Limited irrifjutat il-pretensjonijiet tagħhom u kien għalhekk Atlas intavolat il-proċeduri odjerni.

Rat ix-xieħda ta' Nicholas Vassallo permezz ta' affidavit¹⁸, fejn qal li huwa wieħed mid-diretturi tas-soċjetà Domos Design Management Services Limited (iktar 'il quddiem imsejha "Domos"), u li Domos toffri servizzi ta' project management, u li kienet ġiet ingaġġata mis-soċjetà Pace Investments Limited sabiex tieħu ħsieb xi proġetti li kienet għaddejja bihom is-soċjetà Pace Investments Limited, fosthom il-project management relatat mal-penthouse in kwistjoni mill-faži ta' post-construction

---

¹⁴ Credit note a fol. 46;

¹⁵ Fattura a fol. 12;

¹⁶ Discharge form a fol. 11;

¹⁷ Fol. 48 u 49;

¹⁸ Fol. 57 sa 59, tal-proċess;

sal-prodott finali, u cioè, interior design u project management tal-finishes¹⁹. Huwa qal li f' Marzu 2021, ix-xogħolijiet ġewwa l-Penthouse kienu kważi tlestell, u kien fadal biss xogħolijiet żgħar relatati mal-finishing tiegħu.

Vassallo spjega li fit-08 ta' Marzu 2021 kien fil-vičinanzi tal-Penthouse peress li kien sejjjer hemm biex jieħu xi videos għall-portafoll tal-kumpanija peress li x-xogħol kien prattikament tlesta. Ċemplitlu l-kollega tiegħu biex tgħidlu x'ġara u mar fil-Penthouse immedjatament, u l-kollega tiegħu bgħatitlu ritratt ta' dak li ġara²⁰. Fuq il-post huwa ra l-boundary wall bil-knaten ma' kullimkien, īhsarat estensivi fil-ħitan, fil-madum tal-gres, fis-soll tat-travertine u fil-jacuzzi li kien milqut sew mill-knaten li waqqħu mill-boundary wall²¹.

Huwa qal li Domos wara l-inċident kienet issegwi ix-xogħol kollu remedjali ġewwa l-Penthouse, u dan in linea mad-description of works għax-xogħolijiet rimedjali²². Ix-xhud qal li Saviour Farrugia tas-soċjetà Farstone Construction and Restoration Limited kien inizjalment aċċetta li tagħmel ix-xogħol il-Farstone stess, iżda ħafna minn dawn ix-xogħolijiet ġew eżegwiti minn kuntratturi oħra ingaġġati minn Pace Investments Limited. Huwa spjega li l-prezzijiet kwotati fid-description of works kienu ibbażati fuq l-istimi originali miksuba inizjalment. Huwa kompla jispjega li peress li kien jidher ċar li l-jacuzzi kien ġarrab īhsarat estensivi u huwa kien għamel kuntatt mas-soċjetà Bosello S.r.l, minn fejn inxtara il-jacuzzi, u tkellem ma' wieħed mid-diretturi, certu Alessandro Bosello, sabiex jara kif dan il-jacuzzi seta' jissewwa, jekk dan kien il-każ. Inizjalment is-Sur Bosello kien qallu li jkun hemm bżonn li l-jacuzzi jiġi spezzjonat mit-teknici ta' Treesse, li huma l-manifatturi tal-jacuzzi stess sabiex jaraw x'kundizzjoni kien qiegħed fih il-jacuzzi.

Vassallo xehed li wara li tkellem mas-Sur Pace u ma' rappreżentanti tal-assikurazzjoni tiegħu, Atlas Insurance PCC Limited, huwa reġa kiteb lis-Sur Bosello sabiex jara jekk huwiex suffiċjenti li dan jara l-ħsarat permezz ta' ritratti u videos, u dan anka sabiex jiġi kkontrollati l-ispejjeż li inevitabilment kien se jiżdiedu jekk kellu jintbagħxi xi tekniku mill-Italja. Huwa ppreżenta kopja ta' korrispondenza bejnu u Bosello²³ u jirreferi għall-konferma tat-tekniku li meta jkun hemm qsim bħal ma ġarrab il-jacuzzi in kwistjoni, ġeneralment ikun hemm aktar īhsara wara l-qsim li ma jkun jidher. Għalhekk, huwa jgħid li l-qasma fuq il-jacuzzi kien se jibqa' evidenti fuq l-qoxra tal-jacuzzi u jerġa jiġi kif kien, ma kien hemm l-ebda garanzija li l-jacuzzi kien se jiffunzjona b'mod tajjeb; jgħid ukoll dan l-istess technician ikkonferma li t-tibdil tal-

¹⁹ Engagement Letter, fol. 60 sa 68 tal-process;

²⁰ Fol. 69;

²¹ Ritratti ppreżentati, fol. 70 sa 76;

²² Deskrizzjoni tax-xogħolijiet, fol. 77;

²³ Fol. 78 sa 83;

qoxra tal-jacuzzi ma kienx ekonomikament prattikabbli stante li l-ispejjeż kienu jeċċedu sew is-sostituzzjoni tal-jacuzzi mill-ġdid. Għalhekk, huwa jgħid li ir-rakkomandazzjoni tat-tekniku kienet li l-jacuzzi jiġi mibdul għal wieħed ġdid. Huwa spjega li kien abbaži ta' din ir-rakkomandazzjoni, li Domos għamlet tentattiv li tikseb stimi għal jacuzzi ġdid u l-prezzijiet tas-suq kienu ferm aktar għoljin. Minbarra l-ispejjeż relatati mas-sostituzzjoni tal-jacuzzi mill-ġdid, l-ispejjeż tat-trasport tal-jacuzzi kif ukoll sabiex jitqiegħed fejn kien fit-terazzin tal-Penthouse kienu konsidervoli. Huwa qal li Domos ma kinitx involuta fin-negozjati li kellha s-socjetà Pace Investments Limited mal-assikurazzjoni tagħha Atlas sabiex eventwalment wasslu għall-cash settlement.

Rat ix-xieħda tal-PS843 Jonathan Vella²⁴, li ppreżenta kopja tal-okkorrenza relatata mal-inċident li seħħi nhar id-9 ta' Marzu 2021 f'Tas-Sliema. Huwa kkonferma li r-rapport għamlu l-kuntistabbi 1436 mis-Sur Pace u min kien qiegħed iħaddem il-crane. Huwa jgħid li ma kienx mgħarraf bil-kawża odjerna qabel ma kien mitlub jixhed u li hu ma kienx mar fuq il-post tal-inċident u li kien infurmat bl-inċident mill-kuntistabbi 1436. Jgħid illi l-persuni involuti kienu għamlu xi ftehim bejniethom u li se jagħtu xi stimi lil xulxin u l-pulizija ma kienet infurmata b'xejn.

Rat ix-xieħda tal-PC1436 Ayrton Camilleri²⁵, li stqarr li kien mar jirrapporta Christopher Pace fid-09 ta' Marzu 2021 fl-ġħassa u huwa kien ħadlu l-verżjoni tiegħu u informa lis-Surġent ta' Tas-Sliema. Huwa kien talab lil Pace jippreżenta stima tal-ħsarat li ġarrab minħabba dan l-inċident, iżda hu ma kellux aktar informazzjoni peress li huwa stazzjonat fl-ġħassa ta' San Ġiljan. Hu kkonferma li ma kienx mar fuq il-post. Rat ix-xieħda tal-Perit Philip Farrugia²⁶ fejn irrefera għar-rapport tiegħu stess²⁷ u spjega li huwa kelli Perit fuq is-sit li kienet qiegħda tieħu ħsieb il-project management, u kienet ċempliットu biex tgħidlu li seħħi inċident fuq il-fond, u dan billi daħlet bajla vojta ġol-appoġġ. Huwa qal li x-xogħolijiet kienu tlestaw u għamel rapport ieħor. Huwa kkonferma li ra l-bricks u neħħa xi bricks biex jispezzjona l-jacuzzi. Huwa qal li kien hemm grif fuq il-ħajt u l-appoġġi, madum maqsum, u n-naħha ta' fuq tal-jacuzzi fejn ħa d-daqqa tal-bricks kien soffra ħafna ħsara, inkluż qasma ta' ċirka 40cms. Huwa kkonferma li r-ritratti ħadhom hu u hemm ritratti oħrajn meħħuda mill-kolleġa tiegħu Antonella.

²⁴ Xehed viva voce fis-seduta miżmuma nhar it-08 ta' Lulju 2022, a fol. 84 sa 86, kopja tal-okkorenza 6A/N/1136/2021, fol. 87 sa 89;

²⁵ Xehed viva voce fis-seduta miżmuma nhar it-08 ta' Lulju 2022, a fol. 90 u 91;

²⁶ Xehed viva voce waqt is-seduta miżmuma nhar it-08 ta' Lulju 2022, a fol. 92 sa 95 tal-proċess, flimkien ma' set ta' ritratti a fol. 97 sa 114;

²⁷ Fol. 3 sa 10 tal-proċess;

Rat l-affidavit ulterjuri ta' Christopher Jeremy Pace²⁸, fejn għamel riferenza għall-affidavit tiegħu²⁹, partikolarmen għal paragrafu 9 u spjega li l-jacuzzi li sarlu l-ħsara kellu bżonn jiġi mibdul iżda dan il-jacuzzi kien għadu jinsab fil-penthouse numru 9 fil-block ta' appartamenti bl-isem "Kristy Apartments", 61, fi Triq Tigne, Tas-Sliema. Huwa qal li l-prezz indikat ta' €12,000 ma jinkludix l-ispejjeż tal-istallazzjoni li jinkludi l-użu ta' tower crane li huwa meħtieġ sabiex jitniżżeż il-jacuzzi dannejgħej u jitqiegħed wieħed ġdid minfloku, u lanqas spejjeż ta' trasport ta' jacuzzi ġdid. Huwa jgħid li għann-nom tas-socjetà Pace Investments Limited, kien ha deċiżjoni li tiġi aċċettata l-proposta ta' Atlas in relazzjoni mal-inċident de quo, fl-ammont ta' €9,232 bħala cash settlement.

Rat id-dokumenti ppreżentati mir-rikorrenti: korrispondenza bejn Domos u James Magri³⁰, u stima ta' jacuzzi tad-ditta Treesse³¹.

Rat ix-xieħda ta' James Magri³², fejn stqarr li huwa sid ta' LA Services u jikkonferma li għamel spezzjoni fil-fond ġewwa Triq Tigné, Tas-Sliema, u kkonferma r-rapport tiegħu³³. Huwa kkonferma li l-fond kien wieħed ġdid fjamant u prattikament lesta mill-finishes kollha, u kien seħħi inċident u minħabba fih il-proprietà soffriet il-ħsarat imsemmija fir-rapport tiegħu. Huwa qal li l-ewwel darba li mar kien wara l-inċident jew dakħinhar stess jew l-ghada, u reġa mar fil-25 ta' Marzu. Jgħid li ra čint li intlaqat u kien waqa' fit-terrazzin tal-penthouse u għamel ħsarat fil-madum u fil-madwar u laqtu wkoll il-jacuzzi li kienet għadha kif tiġi nstallata fuq il-post. Huwa qal li l-jacuzzi kien ġdid fjamant, tant illi kien għadu mgħott, u neħħew l-cover biex jaraw xi ħsarat kien hemm, u rriżultalu li fis-sinsla tal-jacuzzi kien hemm qasma mis-sinsla u tinżel 'i isfel fejn ikun hemm l-ilma ta' cirka 45cm. Jgħid li l-qasma fl-acrylic kienet tali li jekk tmissha tista' taqta' u jekk l-ilma jasal s'hekk dan kien se joħroġ. Huwa jgħid li kien ipprova jara l-possibilità ma' nies differenti li dan jissegħwa, iżda wasal xorta għall-konklużjoni li t-tiswijiet ma kienux possibbli. Huwa qal li l-prezz originali tal-jacuzzi kien ta' €7,400 u kien jinkludi l-prezz biss u mhux il-kunsinna tiegħu. Huwa jgħid li l-valur ta' €6,500 kien wasal għalih a baži tal-informazzjoni li kellu, fid-dawl tal-fatt li l-jacuzzi kien wieħed ġdid fjamant, mingħajr il-freight, u anke li ma setgħax jintbagħat qabel il-mogħdija ta' sitt xħur.

²⁸ Fol. 116 tal-proċess;

²⁹ Fol. 26 sa 27 ta' proċess;

³⁰ Fol. 117 tal-proċess;

³¹ Fol. 118 sa 127 tal-proċess;

³² Xehed viva voce waqt is-seduta miżmuma nhar id-29 ta' Mejju 2023, a fol. 133 sa 138 tal-proċess;

³³ Fol. 28 sa 32;

Rat li waqt is-seduta ta' nhar is-16 ta' Ottubru 2022³⁴, ir-rikorrenti ddikjaraw li għalqu l-provi.

Rat il-provi kif prodotti mis-soċjetà intimata.

Xehdet in kontro-eżami Audrey Mifsud³⁵ għan-nom ta' Atlas u ppreżentat kopja ta' polza ta' assikurazzjoni, u qalet li huma kien tkellmu ma' loss adjuster u ġabu dikjarazzjonijiet mingħand il-manifattur u supplier lokali tal-jacuzzi li dan ma setgħax jissegħewwa. Tikkonferma li Atlas kienet involuta fil-korrispondenza wkoll, u ma ħallietx kolloks f'idejn il-loss adjuster. Mistoqsi jaġid Bosello qattx qal li l-qasma tista' titranga, tgħid illi Bosello qal li jekk isir tiswija l-qasma tibqa' tidher u ma jagħtux garanzija tax-xogħol. Qalet li l-jacuzzi ma ġiex iddikjarat bħala total loss, u l-Atlas kienet tat-cash settlement lill-assikurat tagħha, u li kien jaqbillhom jagħtu cash settlement milli jgħiegħlu lill-klijent ibiddlu bi prezz oħħla. Ix-xhud tispjega li l-ammont imħallas kien ikopri l-jacuzzi u l-ħsarar sofferti fil-ħajt tal-parapett, madum, tikħil, u l-klijent iżomm il-jacuzzi huwa stess; l-Atlas ma kienitx lesta tibdel u tissostitwixxi l-jacuzzi li kien hemm ma' wieħed ġdid, ma riedux inizżlu l-jacuzzi huma għaliex l-ispiża kienet se tkun ferm oħħla. Hija kkonfermat li l-prezz ta' €7,400 kien il-jacuzzi biss mingħajr is-shipping. Ix-xhud insistiet li meta jsir cash settlement mill-kumpanija assikurattiva, ma tistax tobbliga l-klijent x'jagħmel bl-affarrijiet. Il-kumpanija assikurattiva ma tidħolx fuq x'isir bil-pagament li jkun sar lill-klijent tagħhom a saldu tal-pretenzjonijiet tiegħu. Hi kkonfermat li ma tafx x'sar mill-jacuzzi msemmi f'din il-kawża. Hi tenniet li l-cash settlement saret a baži tar-rapport tal-loss adjustor. Ix-xhud qalet li l-ħlas ta' project management ta' €1800 lil Domus saret a baži tal-assikurazzjoni 'building and contents', u dan l-ammont kien ferm akbar iżda l-qbil kien li jitħallas €1800 u mhux aktar, u li jinkludi korrispondenza li Domus bagħtu lil Bosello u li kieni jirrappreżentaw lil Pace fuq il-post.

Rat ix-xieħda ta' Christopher Pace³⁶ in kontro-eżami, fejn dan kkonferma li huw s-sid tal-penthouse li ġarrbet il-ħsarar, liema penthouse tinsab mikrija li terzi fuq long let. Huwa kkonferma li l-jacuzzi għadu fuq il-post u li ma jistax jintuża għax għandu hairline crack. Mistoqsi minnha d-deċiżjoni li minflok jitħalli l-jacuzzi, dana jinbidel, huwa ma weġibx iżda spjega illi biex taqilgħu dan il-jacuzzi li jinsab fil-ħdax-il sular jiswa ħafna flus għax trid tower crane.

³⁴ Fol. 139 tal-proċess;

³⁵ Xehdet viva voce waqt is-seduta miżmuma nhar is-17 ta' Ottubru 2023, a fol. 171 sa 179 tal-proċess, flimkien ma' dokumenti – polza ta' assikurazzjoni, a fol. 143 sa 159, korrispondenza bejn Bosello u Pace et, a fol. 160 sa 168;

³⁶ Minnu mogħtija nhar is-17 ta' Jannar 2024, fol. 213 sa 216 tal-proċess;

Semgħet lix-xhud James Magri³⁷ li xehed in kontro-eżami, fejn ikkonferma li hu tqabba jagħmel survey fir-rigward ta' ħsarat fuq jacuzzi u proprietà f'Tas-Sliema, u li huwa ilu jaħdem fil-qasam tal-assikurazzjoni għal fuq minn erbgħin sena u ilu jaħdem fil-qasam tas-surveying għal 15-il sena, iżda ma għandux expertise fl-evalwazzjoni ta' jacuzzis. Huwa kkonferma li kien hemm korrispondenza skambjata bejn il-project manager u s-suppliers Taljani tal-jacuzzi. Huwa kkonferma li s-suġġeriment li l-jacuzzi tissewwa kien għamilha hu, iżda qatt ma setgħet issir tiswija għaliex l-acrylic li nqasam ma jerġax jiġi bl-istess kulur wara li jissewwa; kien ukoll issuġġerixxa li jinbidel l-qoxra tal-jacuzzi u s-supplier ma riedx ifornihom bil-qoxra biss. Huwa qal li s-supplier ma riedx isewwi l-jacuzzi. Magri jgħid li l-istimi tax-xogħol l-ieħor ġew approvati u dan sakemm jingħataw l-irċevuti. Meta mistoqsi li ma kienx hemm bżonn ta' project manager f'dan il-każ, huwa spjega li l-post kien wieħed ġdid u l-project managers kienu ħadu ħsieb tax-xogħol kollu li sar fil-fond, u li meta kien beda x-xogħol tiegħu dawn il-project managers kienu involuti sew u s-sid ried li jibqgħu involuti. Huwa qal li llimita l-ammont li jitħallsu dawn il-project managers għaliex kienet se tkompli tiżid. Huwa kkonferma li vverifika s-sieghat mat-timesheets tagħhom; u x-xogħol tagħhom kien jinkludi l-korrispondenza, l-BCA, iqabbdu l-perit u jaraw li x-xogħol isir b'mod sodisfaċenti, u kkonferma li dan ha 21 siegħa. Huwa qal li l-polza ta' assikurazzjoni dejjem tkopri drittijiet professjonali. Huwa spjega li ma kienx iddikjara l-jacuzzi bħala total loss peress li hemm salvage value tal-makkinarju tal-jacuzzi, bħall-pompi u filters. Huwa ma kienx jaf x'sar mill-jacuzzi msemmi.

Rat l-affidavit ta' Saviour Farrugia³⁸, direttur u azzjonist fis-soċjetà Farstone Construction and Restoration Limited, fejn jgħid li fit-8 ta' Marzu 2021 il-kumpanija Farstone kien qed tagħmel xogħolijiet fuq sit viċin l-appartament proprietà ta' Pace Investments. Ġara li waqt dawn ix-xogħolijiet ntlaqat incidentalment ħajt tal-penthouse u konsegwenza ta' hekk kienet seħħet ħsara. Huwa jgħid li sa mill-bidu nett fl-ebda mument ma kkontesta r-responsabbiltà tal-incident, tant li uħud mix-xogħolijiet ta' kostruzzjoni rimedjali kienu saru mill-ħaddiema tiegħu stess u dawn kienu jikkonsistu f'kisi tal-ħajt li kellu l-ħsara. Huwa qal li l-kwistjoni li dejjem kellu ma' Pace Investments u sussegwentement mal-assikurazzjoni kienet dejjem fir-rigward tal-ammonti li kien qed jippretendu bħala ħlas mingħandu b'mod speċjali fir-rigward tal-jacuzzi u kif ukoll tal-ispejjeż tal-Perit.

Hu ssottometta li m'għandux īħallas ta' jacuzzi ġdid minħabba illi kellu qasma zgħira u baqa' fil-pussess ta' Pace Investments. Huwa tenna li huwa dejjem għamilha čara kemm ma' Pace Investments, (tant li jgħid li kien kellem lill-Perit inkarigat mill-proġett) u anki ma' Atlas illi huwa ma kellu ebda oġgezzjoni biex īħallas l-ammont li l-Atlas

³⁷ Xehed viva voce waqt is-seduta miżmuma nhar it-08 ta' April 2024, a fol. 182 sa 186 tal-proċess;

³⁸ Fol. 188 u 189 tal-proċess;

kienet qed tippretendi mingħandu bħala ħlas tal-jacuzzi, u dan sakemm il-jacuzzi jingħata lilu, iżda dan ma seħħx. Ix-xhud preżenta kopja ta' korrispondenza li l-Avukat tiegħu kien, wara li kienet ġiet ikkонтestata l-ittra mibgħuta minn Atlas, bagħat lir-rappreżentant legali tal-insurance, fejn ġie indikat li kien lest īħallas l-ammont mitlub fl-ittra ufficjali jekk jingħata l-jacuzzi li kienet sofriet il-ħsara. Huwa kompla fir-rigward tal-ispejjeż relatati ma' Domos fejn abbaži tal-esperjenza tiegħu ta' kuntrattur, dawn l-ispejjeż huma għall-kollox żejda.

Rat li fis-seduta miżmuma nhar it-08 ta' April 2024, is-soċjetà intimata ddikjarat li ma kellhiex aktar provi xi tressaq.³⁹

Rat li Saviour Farrugia⁴⁰ xehed in kontro-eżami, u kkonferma li huwa l-kuntrattur li kien qed jagħmel ix-xogħolijiet, kien hemm il-ħaddiema tal-kumpanija tiegħu fuq is-sit, u kkonferma l-ammissjoni tiegħu tal-kawża tal-ħsarat fil-penthouse ta' Pace. Jgħid li kien hemm bħonn ta' tiswijiet ta' tikħil u affarrijiet u qabbdu l-kuntrattur biex jagħmlu x-xogħol. Jgħid li waqgħu xi żewġ jew tliet briksiet fuq il-jacuzzi li kien mgħotti b'cover li laqa' ħafna mill-impatt, u għalhekk il-ħsarat kienu minimi. Jgħid li l-jacuzzi kellu qasma żgħira fil-wiċċu u ma kienx se jaffettwah, dan kien rah hu stess u kellu r-ritratti. Huwa kkonferma li ma jafx xi ħsarat kellu internament, iżda kien jaf li ma kienx joħroġ l-ilma minnu. Jgħid li eventwalment daħlet l-insurance. Ix-xhud insista li l-hairline crack kienet fil-wiċċu, u li s-sid tal-penthouse żamm il-jacuzzi. Meta mistoqsi jekk jafx li kien il-jacuzzi ma kienx sigur biex jintuża, huwa jgħid li ma jafx b'tali dikjarazzjoni. Huwa qal li l-jacuzzi kien jiswa xi €12,000 u t-talba hija għal ta' ċirk €9,000. Huwa jiaprotesta għall-ammont li qiegħed jintalab īħallas peress li l-jacuzzi kien inżamm minn Pace. Huwa ddikjara li minħabba mandat ta' sekwestru huwa ddepożita l-flus l-Qorti. Huwa qal li ma kienx jaf li mhux qiegħed jintalab īħallas għal jacuzzi sħiħ.

In ri-eżami huwa kkonferma li jaf li l-jacuzzi baqa' fil-penthouse peress li qallu s-sid innifsu kunjomu Pace. Huwa baqa' jinsisti li jekk se jħallas għall-jacuzzi sħiħ huwa għandu jieħu l-jacuzzi li għandu l-ħsara.

Meta mistoqsi in kontro-eżami jekk jafx li l-prezz ta' jacuzzi ġdid kien ta' €16000, huwa qal li ma jafx.

Semgħet it-trattazzjoni orali tal-partijiet.⁴¹

Rat li din il-kawża tkalliet għas-sentenza.⁴²

³⁹ Fol. 181 tal-proċess;

⁴⁰ Xehed viva voce waqt is-seduta miżmuma nhar id-09 ta' Diċembru 2024, a fol. 195 sa 204 tal-proċess;

⁴¹ Fol. 205;

⁴² Fol. 204 tal-proċess;

Kunsiderazzjonijiet

Illi din il-kawża titratta talba għall-ħlas ta' somma mħallsa minn soċjetà assikurattiva lill-assikurata tagħha wara li lagħġet claim tagħha li saret wara li sofriet ħsarat fil-propjetà tagħha kawża ta' incident fejn intlaqat ħajt tal-appoġġ u konsegwenza ta' dan iċċarraf ħajt għal fuq it-terrazzin tal-assikurata.

Il-Qorti rat id-dikjarazzjoni tar-rappreżentant tas-soċjetà intimata li aċċetta t-tort u ammetta r-responsabilità tal-kawża tal-incident, iżda jopponi għall-quantum tad-danni li għandhom jithallsu biex jagħmlu tajjeb għall-ħsarat sofferti.

Illi din il-Qorti tilqa' din id-dikjarazzjoni u għalhekk ser tgħaddi immedjatament biex tistabbilixxi d-danni li ġew ikkawżati f'dan l-incident u għal-likwidazzjoni tagħhom.

Rat il-provi mressqa mir-rikorrenti inkluż ir-rapport Peritali ex parte li jelenka l-ħsarat sofferti wara l-incident li seħħi mertu ta' din il-kawża, il-likwidazzjoni tad-danni subiti permezz ta' rapport ta' loss adjuster, u l-ħlas li sar mis-soċjetà assikurattiva lill-assikurata tagħha.

Rat li l-intimata aċċettat it-tort, iżda ma qablitx li għandha tkallas l-ammont shiħ kif mitlub sakemm ma tingħatax il-jacuzzi li sofra l-ħsara minħabba dan l-imsemmi incident.

Illi l-Qorti tenuta tgħarbel dan il-provi kollha mressqa kif ukoll l-argumenti miċċjuba fit-trattazzjoni finali, biex tasal għall-konklużjoni tagħha dwar il-valur tat-talba mressqa fl-avviż hijiex waħda ġustifikata jew eċċessiva. Dwar dan, il-Qorti żammet in konsiderazzjoni s-segwenti:

- il-ħsarat kif deskritt u li rriżulta b'mod čar li l-ħsarat jikkonsistu fi ħsarat fil-ħajt, f'xi madum u f'jacuzzi;
- il-fatt li dawn il-ħsarat seħħiew ġo appartament li kien għadu ġdid fjamant meta seħħi l-incident f'Marzu 2021 u kwindi m'hemmx lok ta' tnaqqis għab-baži ta' wear and tear.

Ikkunsidrat dak li qalet il-Qorti tal-Magistrati (Malta) permezz ta' deċiżjoni ta' nhar il-25 ta' Ottubru 2024⁴³:

⁴³ Avviż Nru: 75/2024JG fl-is-mijiet Mapfre Middlesea p.l.c. u MelitaUnipol Insurance Agency Limited (C22256) għal kull interess li jista' jkollha vs. Edgar Apap

“huwa aċċettat li l-oneru tal-prova dwar xi kreditu jibqa’ dejjem fuq spallejn min jallega l-istess, u sakemm l-attur ma jippruvax li l-konvenut huwa d-debitur tiegħu, dan tal-aħħar ma jaħtix għal dan in-nuqqas. Fost oħraejn, jiġi senjalat dak raġunat fis-sentenza fl-ismijiet 360 Retail Supplies Limited vs Maged Fawzy Shokry Iskandar et, (Rik Nru: 1174/19/1) mogħtija mill-Qorti tal-Appell (Sede Superjuri) nhar is-27 ta’ April 2023, fejn fost affarijiet oħra ġie mfakkar hekk: “Din il-Qorti tqis li, fl-ewwel lok, skont il-principji tal-liġi dwar l-evidenza u dwar kif għandu jitqassam il-piż tal-provi, jaqa’ fuq il-kreditur li jagħti prova tajba bizzżejjed tal-eżistenza tal-kreditu li dwaru huwa jkun fetaħ il-kawża (ara Carmelo Zammit et v. Emanuele Galea et Appell Superjuri, 27 ta’ Frar, 2003 u Maria Stella Calleja v. Brian Degiorgio, Appell Superjuri, 17 ta’ Marzu, 2022). Dan għaliex l-obbligu tal-prova ta’ fatt imiss lil min jallegah (ara l-Artikolu 562 tal-Kap 12 tal-Liġijiet ta’ Malta) u għalhekk sakemm l-attur ma jippruvax li l-konvenut huwa d-debitur tiegħu, il-piż tal-prova jibqa’ mixxut fuq l-attur (ara Joseph Camilleri v. Emanuel Calleja, Appell Inferjuri, 20 ta’ Jannar, 2003). Tassew, jekk l-attur ma jirnexxilux jipprova dak li jallega, il-konvenut m’għandux ibati minn dan in-nuqqas, u dan sewwasew skont il-principju actore non probante reus absolvitur (ara Angelo Xuereb nomine v. Godwin Migneco et nomine, Appell Superjuri, 18 ta’ Lulju, 2017);

Jekk l-attur mbagħad jipprova tali kreditu, l-piż tal-prova jdur fuq id-debitur sabiex jipprova xi ċirkostanzi jew difiżi li jista’ jqanqal sabiex jinħeles mill-obbligazzjoni tal-kundanna tal-ħlas. Issir referenza għas-sentenza fl-ismijiet Richard Attard et vs Mark Anthony Barbara, (Rik Nru: 1116/2016/1) mogħtija mill-Qorti tal-Appell (Sede Superjuri) nhar il-11 ta’ April 2024. Hija wkoll ta’ interess s-sentenza fl-ismijiet Maria Stella Calleja vs Brian Degiorgio, (Rik Nru: 691/14/1) mogħtija mill-Qorti tal-Appell (Sede Superjuri) nhar is-17 ta’ Marzu 2022.”

Illi din il-Qorti trid tgħaddi sabiex tistabbilixxi jekk ir-rikorrenti għandhomx jiġu mħallsa l-ammont sħiħ kif mitlub jew tali talba hijiex waħda eċċessiva.

Illi, difatti, tenut kont li rriżulta qbil dwar il-ħsarat li ġew subiti a kawża tal-inċident, din il-Qorti a bażi ta’ dak li għadu kemm ingħad, eżaminat ir-rapport tal-claims adjustor,

sabiex tara jekk l-ammont ta' danni hemm imsemmija hux ġustifikat fid-dawl ta-ċirkostanzi in eżami.

F'dan il-kaž, id-danni kienu subiti fuq ħajt, madum u jacuzzi, u ntalab ir-imbors ta' spejjeż inkorsi għall-project management. Illi rriżulta li l-ammonti indikati bħala: cleaning (€190), travertine (€50), travertine (€354) u silicato (€500) elenkati fir-rapport tal-loss adjustor⁴⁴ ma ġewx ikkōntestati; Illi ma saret l-ebda oġġeazzjoni għall-ammont ta' €826.20 rappreżentati spejjeż professionali relatati mal-investigazzjoni ta' dan l-inċiēnt kif inhuma ppruvati wkoll permezz ta-fattura maħruġa minn James Magri – loss adjuster⁴⁵.

Il-pern tal-kwistjoni hija dwar ir-riżarċiment tad-danni sofferti mill-jacuzzi, u ciee l-intimata tikkonesta l-cash settlement ta' €6,500 għall-jacuzzi, fuq is-sottomissjoni li ladarba s-soċjetà rikorrenti qiegħda thallas għaliex, għandha tieħdu hi.

L-argument li qed tagħmel l-intimata li ladarba la hija qed thallas kważi l-prezz sħiħ tal-jacuzzi, għandha tkun hi li żżomm ir-wreck, allura jindika li ma fehmitx il-kunċett ta' cash settlement. Jirriżulta li s-soċjetà assikurattiva rikorrenti Atlas kienet f'sitwazzjoni fejn riedet tirrimpjazza Jacuzzi ġdid li f'żmien qasir kien għola l-prezz tiegħu drastikament, tant li kien jeċċedi sewwa l-valur li bih kien inxtara. Dina offriet somma lill-assikurat, somma iżgħar minn dik li kien sar jiswa l-jacuzzi, bl-intiża li mbagħad l-assikurat jara xi jrid jagħmel bis-somma mogħtija, fosthom l-għażiex li jsewwi l-jacuzzi bir-riskji assoċjati ma' dan, jixtri ieħor ġdid u jħallas hu d-differenza, jibqa' b'jacuzzi difettuż u jżomm is-somma fil-but, fost għażiex oħrajn. Ladarba huwa jkun aċċetta cash settlement, l-assikurazzjoni ma tinda hal-x x'jagħmel biha dik is-somma. Il-ħsieb wara l-cash settlement huwa li s-soċjetà assikurattiva tiffranka xi haġa mill-ispiżja, u l-assikurat xorta waħda jkun kuntent u sodisfatt bir-riżarċiment li jkun sarlu.

L-argument li jagħmel l-abbli difensur tas-soċjetà intimata fis-sens illi l-karozza li orīginarjament kienet tiswa' €30,000 u fi żmien qasir ġiet tiswa' €20,000, l-assikurazzjoni thallas fuq il-valur li jkollha l-karozza dakinar tal-ħsara, huwa argument li jsib sostenn fil-ġurisprudenza tagħna. Hija korretta s-soċjetà intimata f'dan l-argument. Iżda sfortunatament għaliha, fil-kaž odjern din ħadmet kontra tagħha, għaliex il-jacuzzi kien għadu ġdid u f'temp ta' ftit xhur il-prezz tiegħu żidied sostanzjalment bir-riżultat li biex tindennizza l-valur tiegħu ta' dakinar tal-inċiēnt, l-istess valur kien iktar u mhux inqas, f'dan il-kaž partikolari, għal raġunijiet tas-suq

⁴⁴ Partikolarment għall-valuri a fol. 30 tal-proċess;

⁴⁵ Fol. 12 tal-proċess;

f'dawk iż-żminijiet. Il-principju tal-indennizz huwa li wieħed applika l-valur tal-oġġett dakinar li ssirlu l-ħsara u mhux li wieħed applika dejjem l-iħtas bejn żewġ valuri.

Din il-Qorti taf tajjeb illi d-ditti tal-assikurazzjoni, filwaqt illi jonorow l-obbligi tagħhom li lill-assikurat iġibuh fil-pożizzjoni li kien qabel ma jkun seħħi is-sinistru, jkunu ferm attenti li ma jindennizzawx iktar milli jmisshom. Fil-każ odjern, jirriżulta mill-assjem tal-provi prodotti, illi Atlas imxiet bir-reqqa fl-indennizz billi esplorat diversi soluzzjonijiet qabel ma għaddiet ghall-cash settlement versu l-assikurat tagħha. Waslet għall-cash settlement meta rat li l-ispiża sabiex tbiddel il-jacuzzi ma' ieħor ġdid, inkluż l-ispiża biex jinqala' u jitniżżejj il-“qadim” u jittella' ieħor “ġdid” kienet ser tiswieha ferm iktar mis-somma offruta bħala cash settlement.

Għalhekk, fid-dawl tal-provi mressqa li l-jacuzzi kien għadu ġdid fjamant u li s-soċjetà assikurata ġiet imħalla mill-kumpanija assikurattiva, u effettivament aċċettat din is-somma għas-saldu; il-Qorti qed taċċetta li d-danni likwidati għall-jacuzzi ta' €6,500 mhumiex eċċessivi iżda huma raġonevoli.

Illi dan il-valur diġi jżomm kont tal-fatt li qabel l-inċident il-jacuzzi kellu valur ta' €7,400 u d-differenza ta' €900 tista' tīgi meqjusa bħala ‘wreck value’ tal-jacuzzi, li qiegħed jagħmel tajjeb għaliex il-fatt li l-assikurat żamm il-jacuzzi.

Deċide

Għal dawn il-motivi, din il-Qorti qiegħda tilqa' t-talba tar-rikorrenti, u konsegwentement qiegħda tikkundanna lis-soċjetà intimata Farstone Construction and Restoration Limited thallas lis-soċjetajiet rikorrenti s-somma komplexiva ta' għaxart'elef tliet mijha u tmien ewro u għoxrin čenteżmu (€10,308.20), in kwantu għal għaxart'elef u tmienja u ħamsin ewro u għoxrin čenteżmu (€10,058.20) lis-soċjetà rikorrenti Atlas Insurance PCC Limited u r-rimanenti mitejn u ħamsin Ewro (€250) lis-soċjetà rikorrenti Pace Investments Limited, bl-imghax legali dekoribbli mill-preżenti sal-pagament effettiv.

L-ispejjeż kif mitluba jkunu a karigu tas-soċjetà intimata.

Moqrija

Dr. Nadia H. Vella

Maġistrat

Naomi Bonello
Deputat Registratur